

**A KÚRIA**  
**mint felülvizsgálati bíróság**

*Pfv.III.20.862/2015/4.szám*

*A Kúria a Dr. Szabó Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bánkné dr. Szabó Mártaügyvéd) által képviselt felperesnek a dr. Balogh Ádámügyvéd által képviselt I.r. és a Dr. Mikó AndrásÜgyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Mikó Andrásügyvéd) által képviselt II.r. alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Debreceni Törvényszék előtt 5.P.20.250/2014. szám alatt megindított és másodfokon a Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.896/2014/3. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről 17. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2016. február 10. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő*

*í t é l e t e t:*

*A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.*

*Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt a II.r. alperesnek 100.000 (egyszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint térítsen meg az államnak külön felhívásra 841.300 (nyolcszáznegyvenegyezer-háromszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.*

*Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.*

*I n d o k o l á s*

*A felperes 2010-től a dohány szerkezetátalakítási programban való részvétellel szerkezetátalakítási támogatási jogosultságot szerzett, a támogatást a jogosultságok aktiválásával vehette igénybe. Ehhez kérelmet kellett előterjeszteni, amelyben arról is nyilatkozni kellett, hogy szerkezetátalakítási programban vesz részt, ennek hiányában úgy kell őt tekinteni, hogy az adott évtől kezdődően véglegesen és visszavonhatatlanul kilépett a szerkezetátalakítási programból. 2011-ben falugazdász segítségével a támogatási jogosultságot megfelelően aktiválta, a Hivatal támogatást állapított meg a részére. 2012-ben is aktiválni akarta a támogatást, az egységes kérelem előterjesztéséhez a hivatal alkalmazásában lévő falugazdász, mint technikai közreműködő segítségét vette igénybe. A falugazdász azonban nem jelölte meg az elektronikus nyomtatvány 4. pontjában a zöldség, gyümölcs és dohány*

szerkezetátalakítási igényt, helyette a zöldség, gyümölcs támogatási igényt jegyezte be a kérelem 7. pontjában. Az egységes kérelem alapján a hivatal a határozatában megállapította, hogy a felperes 2012-ben nem vett igénybe szerkezetátalakítási programhoz kapcsolódó különleges támogatást, ezért őt a programból kizárta, a támogatási jogosultságot törölte. A határozat ellen benyújtott fellebbezésének elbírálása során az elsőfokú határozatot a másodfokú szervként eljáró Hivatal Központi Szerve helybenhagyta, a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt előterjesztett keresetét pedig jogerős ítélet utasította el. A programból történt kizárás miatt a felperes elesett az őt, a programban maradása esetén megillető 2012., 2013. és 2014. évi támogatásokról.

A felperes a módosított keresetében a meg nem kapott támogatás 8.412.702 forintos összegének és ennek törvényes mértékű késedelmi kamatának a megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Arra hivatkozott, hogy 2012-ben a technikai közreműködőként eljáró falugazdász hibásan töltötte ki az őt illető támogatások aktiválásához szükséges nyomtatványt, ezért őt kizárták a programból, ennek eredményeként kára keletkezett, előbb az I.r. alperestől, majd keresetét kiterjesztve, a II.r. alperestől is kérte az elmaradt támogatást, kártérítésként.

Az I.r. alperes a kereset elutasítását azért kérte, mert arra hivatkozott, hogy a falugazdász a tőle elvárható gondosságot tanúsította az eljárás során, a kérelmet a felperes által elmondottaknak megfelelően töltötte ki, amit a felperes ellenőrizhetett volna. Hivatkozott arra, hogy 2014. január 1-től a falugazdász-hálózatot átadta a II.r. alperesnek, így az esetleges kárért a II.r. alperes tartozik helytállni.

A II.r. alperes is a kereset elutasítását kérte és arra hivatkozott, hogy az alperesek között nem történt intézményi jogutódlás, így a falugazdász által 2012-ben esetlegesen okozott kárért nem tartozik helytállni.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte a II.r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 8.412.702 forintot és ennek törvényes mértékű késedelmi kamatát, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította az ítélete indokolásában, hogy a falugazdász felróhatóan járt el, amikor a kérelem nyomtatványt rosszul töltötte ki, ezzel okozati összefüggésben zárták ki a felperest a szerkezetátalakítási programból, ennek következtében 2012-től nem volt jogosult a támogatásokra, így kára keletkezett. Megállapította, hogy 2014. január 1-től a falugazdász-hálózatot a II.r. alperes működteti, és a 2042/2013. (XII.30.) Kormányhatározat alapján kötött, alperesek közti megállapodással valamennyi jog és kötelezettség tekintetében jogutódlás történt, nemcsak a személyi

állomány került át a kamarához, hanem a kötelezettségek is, a működéshez szükséges költségvetési előirányzat is. Értékelte a perben becsatolt Igazságügyi Minisztérium helyettes államtitkárának feljegyzését, mely szerint „a perbelihez hasonló kártérítési perben a II.r. alperesnek kell eljárnia”. Mindezekből azt a következtetést vonta le, hogy a helytállási kötelezettség is a II.r. alperesé, függetlenül attól, hogy mikor volt a károkozó magatartás. A károkozaskor még köztisztviselő volt a falugazdász, ezért helyesen jelölte meg a felperes a kártérítési felelősség jogalapjaként a Ptk. 349. § (1) bekezdését.

A II.r. alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét - az I.r. alperessel szemben elutasított keresetet - nem érintette, fellebbezett részét megváltoztatta és a keresetet a II.r. alperessel szemben elutasította. Az ítéletének indokolásában megállapította, hogy téves annak a megállapítása, hogy intézményi jogutódlás történt az alperesek között. A falugazdászok korábban a kormányhivatalok alkalmazottjaként, köztisztviselői minőségben látták el a feladatukat, a II.r. alperes e feladatokat csupán átvette, azokat a Kormány jogszabályban delegálta hozzá. A Kormánynak kellett volna olyan döntést hoznia, amelyben kimondja a jogutódlást, ennek jogszabályi akadálya nem volt. Az alapító ilyen döntésének hiányában nem lehet szó jogutódlásról, annak deklarálása nélkül bizonyos feladatok átadása nem jelenti, nem valósítja meg a jogutódlást. A perbeli esetben eljáró falugazdász nem közhatalmi tevékenységet gyakorolt, az agrárigazgatási feladat ellátására a felek között polgári jogi jogviszony - megbízási szerződés - jött létre. Ezért az abból származó károk megtérítésének jogszabályi alapja nem a Ptk. 349. §-a, hanem a Ptk. 348. §-a. A káresemény idején az I.r. alperes alkalmazásában álló falugazdász az elektronikus adatok feltöltésére vonatkozóan a felperestől kapott megbízási alapján járt el, tevékenységéért a munkáltatója tartozik felelősséggel. E felelősség a tevékenység kifejtésének időpontjában rögzül, ha azzal az alkalmazott kárt okoz, ezért munkáltatója tartozik helytállni. Amennyiben az alkalmazott időközben új munkaviszonyt létesít, e felelősséget nem viszi magával, az új munkáltató csak intézményi jogutódlás esetén tartozna felelősséggel alkalmazottja korábbi károkozó magatartásáért, amelyet azonban a perbeli esetben nem lehet megállapítani.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet és annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Arra hivatkozott, hogy a másodfokú bíróság ítéletét a jogszabályi rendelkezések téves értelmezésével, okszerűtlen jogi következtetés alapján hozta meg, ezért a Ptk. 349. § (1) bekezdését és a 339. § (1) bekezdését, valamint a 2042/2013. (XII.30.) Kormányhatározat rendelkezéseit sértette meg. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság állapította meg helyesen, hogy az

alperesek között 2013. december 31. napján kötött megállapodás tartalmából megállapítható, hogy az átadás-átvétel során a falugazdász-hálózathoz kapcsolódó jog és kötelezettség tekintetében jogutódlásra került sor. Nemcsak a személyi állomány került át a II.r. alpereshez, hanem hozzájuk kapcsolódóan több jog és kötelezettség, így a folyamatban lévő ügyek, tárgyi eszközök, vagyontárgyak, ingatlanok, a tanulmányi szerződésből eredő jogok és kötelezettségek. Az elsőfokú bíróság figyelemmel volt a perben becsatolt minisztériumi államtitkár feljegyzésének tartalmára is, miszerint „a hálózat átadásával a jogok és kötelezettségek együttesen szálltak át a II.r. alperesre, így a kártérítési perben is neki kell eljárnia”. Téves a másodfokú bíróság megállapítása, hogy a kormányhatározat csak a II.r. alpereshez történő telepítésről döntött. Tévesen vonta le a másodfokú bíróság az 1589/2014. (X.21.) Kormányhatározatból azt a következtetést, hogy csupán a II.r. alpereshez delegált közfeladatok ellátása érdekében szükséges forrás biztosításról rendelkezik. A falugazdász-hálózat működtetésének anyagi háttere is a II.r. alpereshez került. A költségvetési szerv átalakításával és megszüntetésével kapcsolatban is tévesen hivatkozott a bíróság, mert az adott esetben nem a költségvetési szerv megszüntetéséről volt szó. Az adott esetben a közigazgatási jogkörben okozott kár feltételei fennállnak. Téves a másodfokú bíróság álláspontja, hogy új munkaviszony létesítése esetén a felelősséget nem viszi magával a köztisztviselő, mert az adott esetben köztisztviselőként a falugazdász nem létesített új munkaviszonyt.

A II.r. alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az elsőfokú bíróság ítéletét csak a II.r. alperes fellebbezte meg, az I.r. alperessel szembeni elutasító rendelkezést a felperes nem fellebbezte meg, az első fokon jogerőre emelkedett. Ezért a másodfokú bíróságnak csak arról kellett döntenie, hogy van-e kártérítési felelőssége a II.r. alperesnek, és fellebbezés hiányában nem vizsgálhatta az I.r. alperes felelősségét. A másodfokú ítélet a keresetet a II.r. alperessel szemben elutasította, a döntés lényege szerint a II.r. alperes nem felelős, mert intézményi jogutódlás nem történt, így nem felel semmilyen alapon a korábban az I.r. alperesnél dolgozó falugazdász károkozásáért. A felperes a felülvizsgálatában azon az alapon támadja a jogerős ítéletet, hogy a II.r. alperes jogutód és ezen az alapon felel a falugazdász által okozott kárért. A felperesnek ez

az álláspontja téves és semmiféle alapja ennek az állításnak nincs. Az alperesek közötti megállapodás sem ad alapot a II.r. alperes jogutódi minőségének a megállapítására; ez hatáskör-feladat, vagyonátadás technikai átadásáról rendelkezik csak. A másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül, helyesen állapította meg, hogy nincs olyan jogszabály, amely az adott esetben a II.r. alperes intézményi jogutódlásáról szólna. A II.r. alperes még részben sem lett jogutódja az I.r. alperesnek; ténylegesen a falugazdász és annak feladat- és hatásköre, valamint vagyonátadás történt az alperesek között. Miután a jogutódlás nem állapítható meg, ezért kártérítési felelősség sem terhelheti a II.r. alperest. Maga a jogutódlást állító felperes, és ezt az álláspontot tévesen elfogadó elsőfokú bíróság sem tudta megjelölni, hogy min alapulna ez a jogutódlás. Amikor a felperes károsodása történt 2012-ben azzal, hogy a falugazdász hibája miatt a 2014-ig járó támogatástól a felperes elesett, akkor ez az I.r. alperesnél történt, ezért az ő kártérítési felelőssége jöhetne szóba. Az elsőfokú ítélet ezzel ellentétes, de első fokon jogerős döntésére figyelemmel ennek felülvizsgálatára azonban már nem kerülhetett sor.

A jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő, ezért a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperest a Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, míg a felülvizsgálati illetéknek az állam javára való megtérítéséről a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2016. február 10.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Almásy Mária s.k. előadó bíró, Dr. Udvary Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági ügyintéző

HM